

М У Н Д А Р И Ж А

Кириш	3
I БЎЛИМ. ИҚТИСОДИЙ ТАРАҚҚИЁТНИНГ УМУМИЙ АСОСЛАРИ...	9
1-боб. Иқтисодиёт назарияси фанининг предмети ва билиш усуллари	9
1.1.Иқтисодиёт ва унинг бош масаласи.....	9
1.2.Иқтисодиёт назариясининг фан сифатида шаклланиши.....	16
1.3.Иқтисодиёт назарияси фанининг предмети ва вазифалари.....	21
1.4.Иқтисодий қонунлар ва категориялар (илмий тушунчалар).....	25
1.5.Иқтисодий жараёнларни илмий билишнинг усуллари.....	26
2-боб. Ишлаб чиқариш жараёни ва унинг натижалари	34
2.1.Ишлаб чиқариш омиллари ва уларнинг таркиби.....	34
2.2.Ишлаб чиқариш жараёнининг мазмуни.....	37
2.3.Ишлаб чиқаришнинг умумий ва пировард натижалари.....	42
2.4.Ишлаб чиқариш имкониятлари ва унинг чегараси.....	50
2.5.Ишлаб чиқаришнинг самарадорлиги ва унинг кўрсаткичлари.....	53
3-боб. Ижтимоий-иқтисодий тизимлар ва мулкчилик муносабатлари	60
3.1.Ижтимоий-иқтисодий тараққиёт босқичлари ва уларни билишга бўлган турлича ёндашувлар.....	60
3.2.Иқтисодий тизимлар ва уларнинг турли моделлари.....	65
3.3.Мулкчилик муносабатларининг моҳияти ва иқтисодий мазмуни. Мулк объектлари ва субъектлари.....	67
3.4.Мулкчиликнинг турли шакллари ва уларнинг иқтисодий мазмуни.....	69
3.5.Ўзбекистонда мулкни давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштириш мақсади, йўллари ва усуллари.....	73
4-боб. Товар-пул муносабатлари ривожланиши бозор иқтисодиёти шаклланиши ва амал қилинишининг асосидир	84
4.1.Натурал ишлаб чиқаришдан товар ишлаб чиқаришга ўтиш ва унинг ривожланиши.....	84
4.2.Товар ва унинг хусусиятлари.....	87
4.3.Қийматнинг меҳнат назарияси ва кейинги қўшилган миқдор нафлилиги назариялари.....	91
4.4.Пулнинг келиб чиқиши, моҳияти ва вазифалари.....	96
4.5.Ўзбекистонда миллий валюта – сўмнинг муомалага киритилиши ва унинг барқарорлигини мустаҳкамлаш йўналишлари.....	101
II БЎЛИМ. БОЗОР ИҚТИСОДИЁТИ НАЗАРИЯСИ	108
5-боб. Бозор иқтисодиётининг мазмуни ва амал қилиши	108
5.1.Бозор иқтисодиётининг мазмуни ва унинг асосий белгилари.....	108
5.2.Бозор иқтисодиётида доимий ва асосий муаммоларнинг ҳал қилиниши.....	112
5.3.Бозор иқтисодиётининг афзалликлари ва зиддиятлари.....	115
5.4.Бозор ва унинг вазифалари.....	118
5.5.Бозорнинг турлари ва тузилиши.....	122
5.6.Бозор инфратузилмаси ва унинг унсурлари.....	125
6-боб. Бозор иқтисодиётига ўтиш даври ва унинг Ўзбекистондаги хусусиятлари	131
6.1.Ўтиш даврининг мазмуни. Бозор иқтисодиётига ўтиш йўллари.....	131
6.2.Ўзбекистонда бозор иқтисодиётига ўтишнинг тамойиллари ва хусусиятлари.....	134

6.3.Ўзбекистонда бозор ислохотларини амалга ошириш ва унинг асосий йўналишлари.....	137
6.4.Ўзбекистонда миллий тараққиёт босқичларининг мазмуни, вазифалари ва аҳамияти	141
6.5.Мамлакатни жадал ислох этиш ва модернизациялашнинг моҳияти, тамойиллари ва асосий йўналишлари.....	146
7-боб. Талаб ва таклиф назарияси. Бозор мувозанати.....	154
7.1.Талаб тушунчаси ва унинг миқдorigа таъсир қилувчи омиллар. Талаб қонуни.....	154
7.2.Таклиф тушунчаси. Таклиф миқдorigа таъсир қилувчи омиллар Таклиф қонуни.....	159
7.3.Талаб миқдори ва таклиф миқдори ўртасидаги нисбатнинг ўзгариши. Бозор мувозанати.....	162
7.4.Истеъмолчи ҳатти-ҳаракати назарияси.....	167
8-боб. Рақобат ва монополия.....	176
8.1.Рақобатнинг моҳияти, шакллари ва усуллари.....	176
8.2.Монополияларнинг иқтисодий асоси ва уларнинг турлари.....	183
8.3.Ўзбекистонда рақобатчилик муҳитининг вужудга келиши ва монополияга қарши қонунчилик.....	189
9-боб. Нархнинг моҳияти ва шаклланиш хусусиятлари.....	199
9.1.Нархнинг мазмуни ва унинг вазифалари.....	199
9.2.Нарх турлари ва уларнинг мазмуни.....	204
9.3.Рақобатнинг турли кўринишлари шароитида нархнинг шаклланиш хусусиятлари.....	206
9.4.Нарх сиёсати ва унинг Ўзбекистонда амалга оширилиш хусусиятлари.....	212
10-боб. Тадбиркорлик фаолияти. Тадбиркорлик капитали ва унинг айланиши.....	218
10.1.Тадбиркорлик фаолияти тушунчаси, унинг вазифалари ва ривожланиш шарт-шароитлари.....	218
10.2.Тадбиркорлик фаолиятининг шакллари, уларни ташкил этиш ва бошқаришнинг бозор тизимлари	220
10.3.Ўзбекистонда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликнинг янада эркинлаштирилиши ва рағбатлантирилиши.....	226
10.4.Тадбиркорлик капитали ва унинг ҳаракати босқичлари.....	228
10.5.Тадбиркорлик капиталининг айланиши. Асосий ва айланма капитал.....	232
10.6.Асосий капитални такрор ишлаб чиқариш ва ундан фойдаланиш самарадорлиги.....	234
11-боб. Корхона (фирма) харажатлари ва фойдаси.....	244
11.1.Ишлаб чиқариш харажатлари тушунчаси ва унинг таркиби.....	244
11.2.Қисқа муддатли ва узок муддатли даврларда ишлаб чиқариш харажатларининг ўзгариш тамойиллари.....	251
11.3.Фойданинг мазмуни. Фойда нормаси ва массаси.....	255
12-боб. Иш ҳақи ва меҳнат муносабатлари.....	264
12.1.Яратилган маҳсулот ва даромадларнинг тақсимланиш тамойиллари.....	264
12.2.Иш ҳақининг иқтисодий мазмуни.....	266
12.3.Иш ҳақини ташкил этиш шакллари ва тизимлари.....	271
12.4.Меҳнат муносабатларининг иқтисодий мазмуни ва касаба уюшмаларининг роли.....	273
13-боб. Аграр муносабатлар ва агробизнес.....	280

13.1. Аграр муносабатларнинг иқтисодий мазмуни. Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг хусусиятлари.....	280
13.2. Рента муносабатлари.....	285
13.3. Агросаноат интеграцияси ва агробизнес.....	291
13.4. Ўзбекистонда аграр ислохотларни амалга ошириш ва янада чуқурлаштиришнинг асосий йўналишлари.....	293
III БЎЛИМ. МИЛЛИЙ ИҚТИСОДИЁТ (МАКРОИҚТИСОДИЁТ)НИНГ АМАЛ ҚИЛИШ ВА РИВОЖЛАНИШ ҚОНУНИЯТЛАРИ.....	305
14-боб. Миллий иқтисодиёт ва унинг макроиқтисодий ўлчамлари. Ялпи миллий маҳсулот ва унинг ҳаракат шакллари.....	305
14.1. Миллий иқтисодиётнинг қарор топиши ва унинг макроиқтисодий кўрсаткичлари.....	305
14.2. Миллий маҳсулотнинг мазмуни, таркибий қисмлари ва ҳаракат шакллари.....	309
14.3. Ялпи ички маҳсулотни ҳисоблаш усуллари.....	314
15-боб. Ялпи талаб ва ялпи таклиф.....	321
15.1. Ялпи талаб тушунчаси ва унинг ҳажмига таъсир қилувчи омиллар.....	321
15.2. Ялпи таклиф тушунчаси. Ялпи таклиф таркиби ва унга таъсир қилувчи омиллар.....	327
15.3. Ялпи талаб ва ялпи таклиф ўртасидаги мувозанат ва унинг ўзгариши.....	332
16-боб. Истеъмол, жамғарма ва инвестициялар.....	340
16.1. Истеъмол ва жамғарманинг иқтисодий мазмуни ҳамда уларнинг ўзаро боғлиқлиги.....	340
16.2. Жамғаришнинг моҳияти, омиллари ва самарадорлиги.....	346
16.3. Инвестициялар ва уларнинг даражасини белгиловчи омиллар.....	347
16.4. Жамғарма ва инвестиция ўртасидаги нисбатни таъминлаш муаммолари.....	351
16.5. Ўзбекистонда инвестицион фаолиятни таъминлаш ва унинг шарт-шароитлари.....	353
17-боб. Иқтисодий ўсиш ва миллий бойлик.....	359
17.1. Иқтисодий ўсишнинг мазмуни, турлари ва кўрсаткичлари.....	359
17.2. Иқтисодий ўсишнинг омиллари.....	363
17.3. Иқтисодий ўсиш моделлари.....	367
17.4. Миллий бойлик тушунчаси ва унинг таркибий тузилиши.....	372
17.5. Ўзбекистонда иқтисодий ўсишнинг юқори суръатларини таъминлаш омиллари ва натижалари.....	374
18-боб. Миллий иқтисодиётнинг мувозанати ва нисбатлари	379
18.1. Иқтисодий мувозанат, уни таъминлаш шарт-шароитлари ва аниқлаш усуллари.....	379
18.2. Иқтисодий мутаносиблик ва унинг турлари.....	385
18.3. Ўзбекистонда иқтисодиётни таркибий ўзгартириш, диверсификациялаш ва модернизациялаш асосида мутаносибли ривожлантирилиши.....	387
19-боб. Иқтисодиётнинг цикллилиги ва макроиқтисодий беқарорлик.....	395
19.1. Макроиқтисодий беқарорлик ва иқтисодиётнинг цикллилиги.....	395
19.2. Иқтисодий цикл назариялари. Циклларнинг асосий турлари.....	397
19.3. Инқирозларнинг мазмуни ва турлари.....	404
19.4. Ҳозирги жаҳон молиявий-иқтисодий инқирозининг моҳияти, келиб чиқиш сабаблари ва салбий оқибатлари.....	407
19.5. Жаҳон молиявий инқирозининг Ўзбекистон иқтисодиётига таъсири.....	417

ҳамда унинг оқибатларини олдини олиш ва юмшатишга асос бўлган омиллар	
20-боб. Ялпи ишчи кучи, унинг бандлиги ва ишсизлик.....	423
20.1.Ишчи кучини такрор ҳосил қилиш ва унинг хусусиятлари.....	423
20.2.Ишчи кучи бозори. Ишчи кучига талаб ва унинг таклифи нисбати.....	427
20.3.Ишчи кучи бандлиги тўғрисидаги турли концепциялар шарҳи.....	431
20.4.Ишсизлик ва унинг турлари. Ишсизлик даражасини аниқлаш.....	433
20.5.Ўзбекистонда ишчи кучи бандлигини таъминлаш ва ишсизларни ижтимоий ҳимоялаш борасидаги давлат сиёсатининг асосий йўналишлари.....	436
21-боб. Молия тизими ва молиявий сиёсат.....	442
21.1.Молиянинг моҳияти ва вазифалари. Молия тизими.....	442
21.2.Бюджет тақчиллиги ва давлат қарзлари.....	445
21.3.Солиқ тизими ва унинг вазифалари.....	448
21.4.Ўзбекистонда бюджет ва солиқ тизимини такомиллаштириш масалалари.....	452
22-боб. Пул-кредит тизими. Банклар ва уларнинг бозор иқтисодиётидаги роли.....	459
22.1.Пул муомаласи ва унинг амал қилиш қонуниятлари. Пулга бўлган талаб ва пул таклифи.....	459
22.2.Инфляция, унинг моҳияти ва турлари.....	464
22.3.Кредитнинг моҳияти, манбалари ва вазифалари.....	469
22.4.Банк тизими. Марказий ва тижорат банклар ҳамда уларнинг вазифалари.....	472
22.5.Ўзбекистонда миллий валютани мустаҳкамлаш сиёсатининг амалга оширилиши.....	479
23-боб. Бозор иқтисодиётини тартибга солишда давлатнинг иқтисодий роли.....	484
23.1.Давлатнинг миллий иқтисодиётни тартибга солишдаги роли ҳақидаги назария ва қарашлар.....	484
23.2.Иқтисодиётни давлат томонидан тартибга солишнинг мақсади ва вазифалари.....	487
23.3.Давлатнинг иқтисодиётга таъсир қилиш усуллари ва воситалари.....	492
24-боб. Аҳоли даромадлари ва давлатнинг ижтимоий сиёсати.....	502
24.1.Аҳолининг даромадлари ва унинг таркиби. Аҳоли турмуш даражаси ва унинг кўрсаткичлари.....	502
24.2.Даромадлар тенгсизлиги ва унинг даражасини аниқлаш.....	508
24.3.Давлатнинг ижтимоий сиёсати. Ўзбекистонда ижтимоий сиёсатнинг асосий йўналишлари.....	511
IV БЎЛИМ. ЖАҲОН ХЎЖАЛИГИ.....	518
25-боб. Жаҳон хўжалиги ва унинг эволюцияси.....	518
25.1.Иқтисодий ривожланишнинг умумжаҳон томонлари ва ишлаб чиқаришнинг байналминаллашуви.....	518
25.2.Жаҳон хўжалигининг глобаллашуви йўналишлари ва зиддиятлари.....	523
25.3.Халқаро иқтисодий муносабатларнинг шакллари. Жаҳон инфратузилмасининг ривожланиши.....	527
25.4.Жаҳон хўжалиги алоқаларини халқаро тартибга солиш.....	529
26-боб. Халқаро иқтисодий интеграция ва Ўзбекистоннинг жаҳон ҳамжамиятига кириб бориши.....	536
26.1.Халқаро иқтисодий интеграциянинг моҳияти, шакллари ва объектив	

асослари.....	536
26.2.Жаҳондаги асосий интеграцион гуруҳларнинг амал қилиш хусусиятлари.....	539
26.3.Ўзбекистоннинг жаҳон иқтисодиётига интеграциялашуви ва ташқи иқтисодий фаолияти.....	542
27-боб. Жаҳон бозори. Халқаро валюта ва кредит муносабатлари.....	550
27.1.Халқаро меҳнат тақсимоти ва халқаро савдо тўғрисидаги турлича назариялар.....	550
27.2.Халқаро савдонинг мазмуни, тузилиши ва хусусиятлари.....	555
27.3.Тўлов баланси, унинг тузилиши ва тақчиллиги.....	563
27.4.Халқаро валюта-кредит муносабатлари ва валюта тизимлари.....	566
27.5.Валюта-молия соҳасидаги давлатлараро ташкилотлар фаолиятининг ривожланиши.....	569
Адабиётлар.....	574